

Normalisatie: de wereld op één lijn

Auteursrecht, normen en het internet

NEN

In het kort

Normen zijn vastgelegde afspraken die belanghebbende partijen hebben gemaakt over een product, dienst of systeem. Ze zorgen voor standaardisatie van processen, waardoor niet iedereen het wiel hoeft uit te vinden.

Net als een boek, een cd-rom of een andere publicatie worden normen – zowel op papier als digitaal – beschermd door het auteursrecht.

Internet maakt het gemakkelijker normen te vinden en te verkrijgen. Het doel van deze brochure is u te helpen gebruik te maken van de mogelijkheden die internet biedt,

zonder in de valkuilen van schending van het auteursrecht terecht te komen. NEN wil zich ervoor inspannen dat normen zo breed mogelijk worden toegepast en dat u op de juiste manier gebruik kunt maken van de normen die u nodig hebt.

Normen en auteursrecht

Onbewust of opzettelijk, een aanzienlijk aantal gebruikers van normen maakt inbreuk op het auteursrecht door normen te kopiëren en/of te verspreiden. Schending van het auteursrecht betekent verlies aan inkomsten voor de organisaties die normen ontwikkelen en distribueren.

NEN gebruikt de opbrengst van de verkoop van normen om zijn normalisatieactiviteiten te financieren. Dat geldt ook voor andere nationale, Europese (CEN) en internationale normalisatie-instituten (ISO en IEC). Bescherming van het auteursrecht is dan ook van fundamenteel belang voor het behoud van het (inter)nationale normalisatiestelsel. Daarnaast vormt schending van het auteursrecht een bedreiging voor de normen zelf, omdat het gevaar bestaat dat met normen wordt geknoeid en/of onachtzaam wijzigingen erin worden aangebracht.

Enkele jaren geleden heeft NEN de online verkoop van normen geïntroduceerd, als antwoord op de wens van klanten om snel en gemakkelijk toegang tot normen te hebben. Verkoop van normen via het internet betekent echter ook een vergroting van het risico van illegale verspreiding.

Om het belang van het auteursrecht en de noodzaak het te beschermen volledig te kunnen begrijpen, is het van belang dat u de belangrijkste begrippen kent.

Wat is auteursrecht eigenlijk?

In Artikel 1 van de Auteurswet wordt het auteursrecht als volgt omschreven:

“Het auteursrecht is het uitsluitend recht van de maker van een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, of van diens rechtverkrijgenden, om dit openbaar te maken en te veeleelvoudigen, behoudens de beperkingen bij de wet gesteld.”

Er is sprake van schending van het auteursrecht als het werk van de maker wordt geproduceerd, opgevoerd, uitgezonden, vertaald of bewerkt zonder de uitdrukkelijke toestemming van de maker of van de groep/persoon die geautoriseerd is het desbetreffende materiaal te beheren.

Degene die het auteursrecht heeft, is de auteursrecht-hebbende. Als de maker van normen is NEN dus de auteursrecht-hebbende op deze normen.

De grenzen

Een van de redenen waarom naleving van het auteursrecht bij internetactiviteiten zo moeilijk afgedwongen kan worden, is dat de regels op zoveel verschillende manieren overtreden kunnen worden. Er zijn diverse manieren waarop auteursrecht van NEN kan worden aangetast:

Misbruik van wachtwoord – een wachtwoord dat is toegekend aan een of een bepaald aantal gebruikers voor toegang tot normen op een speciale website van NEN, wordt gedeeld met andere collega's of personen die geen toegang daartoe hebben.

Illegaal verspreiden van normen – bijvoorbeeld via e-mail of door fotokopieën te maken van de gekochte norm en deze dan te verspreiden.

Openbaar maken van gekochte normen – hetzij op een openbaar toegankelijke website hetzij op het bedrijfsintranet, waardoor de norm illegaal aan een grote groep gebruikers beschikbaar wordt gesteld.

Er zijn echter wel methoden om het illegaal delen of verspreiden van normen te ontmoedigen

Bewustwording

De meest eenvoudige en effectieve manier om het illegaal kopiëren en verspreiden van (delen van) normen te ontmoedigen, is ervoor te zorgen dat u als gebruiker de feiten rond het auteursrecht kent en de gevolgen van schending van het auteursrecht overziet. Om deze reden hebben de internationale normalisatie-instituten ISO en IEC besloten duidelijker aan te geven dat hun normen auteursrechtelijk beschermd zijn door naast de vermelding van het copyright een visueel waarschuwingssymbool te plaatsen:

THIS PUBLICATION IS COPYRIGHT PROTECTED

NEN gaat dit voorbeeld volgen en zal op zijn normen naast het auteursrechtssymbool © ook dit waarschuwingssymbool plaatsen.

Digital rights management (DRM)

Er zijn verschillende DRM-technieken om normen tegen misbruik van auteursrecht te beschermen. Het inbouwen van digitale watermerken is een van de technieken waarvan NEN gebruikmaakt. Het is een manier om elke gedownloadede norm te personaliseren. Het watermerk geeft op elke pagina van de norm de naam van de klant en diens bedrijf aan, evenals de datum waarop het downloaden heeft plaatsgevonden. Het laat zien dat de vermelde klant de rechtmatige licentiehouders van die norm is. Daarnaast worden te downloaden normen beveiligd, waardoor geen wijzigingen in het bestand kunnen worden aangebracht.

Welke mogelijkheden zijn er voor u?

Als u een norm koopt – digitaal of op papier – mag u één werkkopie maken uitsluitend voor eigen gebruik. NEN biedt u als gebruiker van normen verschillende mogelijkheden aan om op een legale manier uitgebreider gebruik te maken van NEN-normen.

Enkele voorbeelden:

De mogelijkheid om delen van een norm op te nemen in uw interne bedrijfsdocumentatie, in gebruiksaanwijzingen, in handleidingen of in softwaretoepassingen

NEN moedigt het gebruik en het opnemen van normen in uw bedrijfsdocumentatie, gebruiksaanwijzingen, handleidingen en softwaretoepassingen aan. Afhankelijk van de normgegevens die u wenst over te nemen, bekijken we wat de mogelijkheden zijn.

De mogelijkheid om uit een norm te citeren voor opname in uw boeken of softwaretoepassingen

U mag citaten uit de normen gebruiken voor bijvoorbeeld uw bedrijfsdocumentatie, cursusmateriaal of intranet, zonder hiervoor toestemming te hoeven vragen. Wel moet u daarbij duidelijk de bron vermelden. Bij citaten is het van belang dat ze relevant zijn in de context en slechts een klein onderdeel vormen van het geheel. Hebt u hier een vraag over, dan kunt u mailen naar copyright@nen.nl.

Een voorbeeld van een duidelijke bronvermelding: “Het citaat (...) is overgenomen uit de norm NEN 1234:2010 van NEN in Delft, www.nen.nl.”

De mogelijkheid om normen op uw bedrijfsintranet te zetten voor intern en onderling gebruik

NEN biedt financieel aantrekkelijke en gebruikersvriendelijke oplossingen aan voor het gebruik van normen door meerdere gebruikers via toegangsrechten:

• **NEN Select**

Met NEN Select hebt u een netwerklicentie. De normen die voor uw bedrijf relevant zijn, kunt u hiermee op uw netwerk plaatsen. Zo bent u ervan verzekerd dat meerdere medewerkers in uw organisatie met dezelfde actuele normen werken.

• **NEN Connect**

NEN Connect is een online dienst waarmee u 24 uur per dag, 7 dagen in de week, toegang hebt tot de normen die voor uw bedrijf van belang zijn. Bovendien beschikt u altijd over de meest actuele normen. De normen uit uw online normencollectie kunt u volledig als pdf raadplegen en printen. Normen die niet in uw normencollectie zitten, kunt u als uitgebreide preview bekijken.

Meer informatie

Voor meer informatie over normen en auteursrecht kunt u terecht op onze website www.nen.nl onder Veelgestelde vragen. Staat uw vraag daar niet bij, dan kunt u mailen naar copyright@nen.nl.

Meer informatie over auteursrecht in het algemeen kunt u inwinnen bij de Stichting Auteursrechtbelangen, www.auteursrecht.nl.

Voor meer informatie over NEN Select of NEN Connect kunt u tevens terecht op onze website www.nen.nl/normbeheer. Ook kunt u contact opnemen met NEN Normbeheer, normbeheer@nen.nl.

Over NEN

Het Nederlands Normalisatie-instituut, kortweg NEN genoemd, begeleidt het maken van afspraken over producten, werkwijzen en diensten, en publiceert deze. Om het gebruik van normen te stimuleren geeft NEN ook cursussen en advies. NEN is namens Nederland lid van alle Europese en internationale normalisatienetwerken.

Over CEN

CEN (Comité Européen de Normalisation) is het Europese normalisatienetwerk. Europese normen vormen een belangrijke basis voor de regelgeving van de Europese Commissie.

Over ISO

ISO (International Organization for Standardization) is een mondiaal netwerk van 160 nationale normalisatie-instituten gevestigd in alle delen van de wereld. ISO ontwikkelt normen over onderwerpen die wereldwijd betekenis hebben, voor industrie, overheid en maatschappij.

Over IEC

IEC (International Electrotechnical Commission) is de belangrijkste organisatie ter wereld die internationale normen op het gebied van alle elektrische, elektronische en daaraan gerelateerde technologieën ontwikkelt.

Normen bieden oplossingen en voordeel voor alle bedrijfssectoren: landbouw, bouw, werktuigbouwkunde, industrie, distributie, transport, medische apparatuur, informatie- en communicatietechnologie, milieu, kwaliteitsmanagement, overeenstemmingsbeoordeling en dienstverlening.

Nederlands Normalisatie-instituut

Vlinderweg 6
2623 AX Delft

Postbus 5059
2600 GB Delft

T (015) 2 690 390
F (015) 2 690 186

info@nen.nl
www.nen.nl

NEN

Over NEN

Is die steiger stevig genoeg? Meet ik de werkplekatmosfeer op de juiste manier? Past mijn module wel op die machine? Ongemerkt maken normen deel uit van ons dagelijks leven. Goede afspraken over producten en werkwijzen zijn belangrijk. Is veiligheid in het geding, dan zijn ze zelfs van levensbelang. Denk maar aan de veiligheid van speeltoestellen, het opstellen van ontruimingsplannen en terrorismebestrijding.

Producenten, handelaren, inspecteurs, consumentenorganisaties en andere belanghebbenden maken dan ook onderling afspraken. Het Nederlands Normalisatie-instituut, NEN, helpt hen hierbij als onafhankelijk en betrouwbare partner.

Daarnaast publiceert NEN de gemaakte afspraken in normen. Om het gebruik van deze normen te stimuleren geven we ook cursussen en advies.

Met het opstellen van normen dragen we bij aan de concurrentiekracht van het bedrijfsleven, in zowel nationaal, Europees als wereldwijd verband.

In maatschappelijke zin dragen we bij aan veiligheid, gezondheid, milieu en innovatie. We besteden aandacht aan gevestigde bedrijfstakken, maar spelen ook in op nieuwe markten en technologieën.

Zo dragen normen bij aan de veiligheid thuis en op het werk, en aan een gezonde en duurzame samenleving.